

Centraal Planbureau

Verdeling van de koek

Ronde tafel AIQ

Tweede Kamer

15 mei 2018

Albert van der Horst

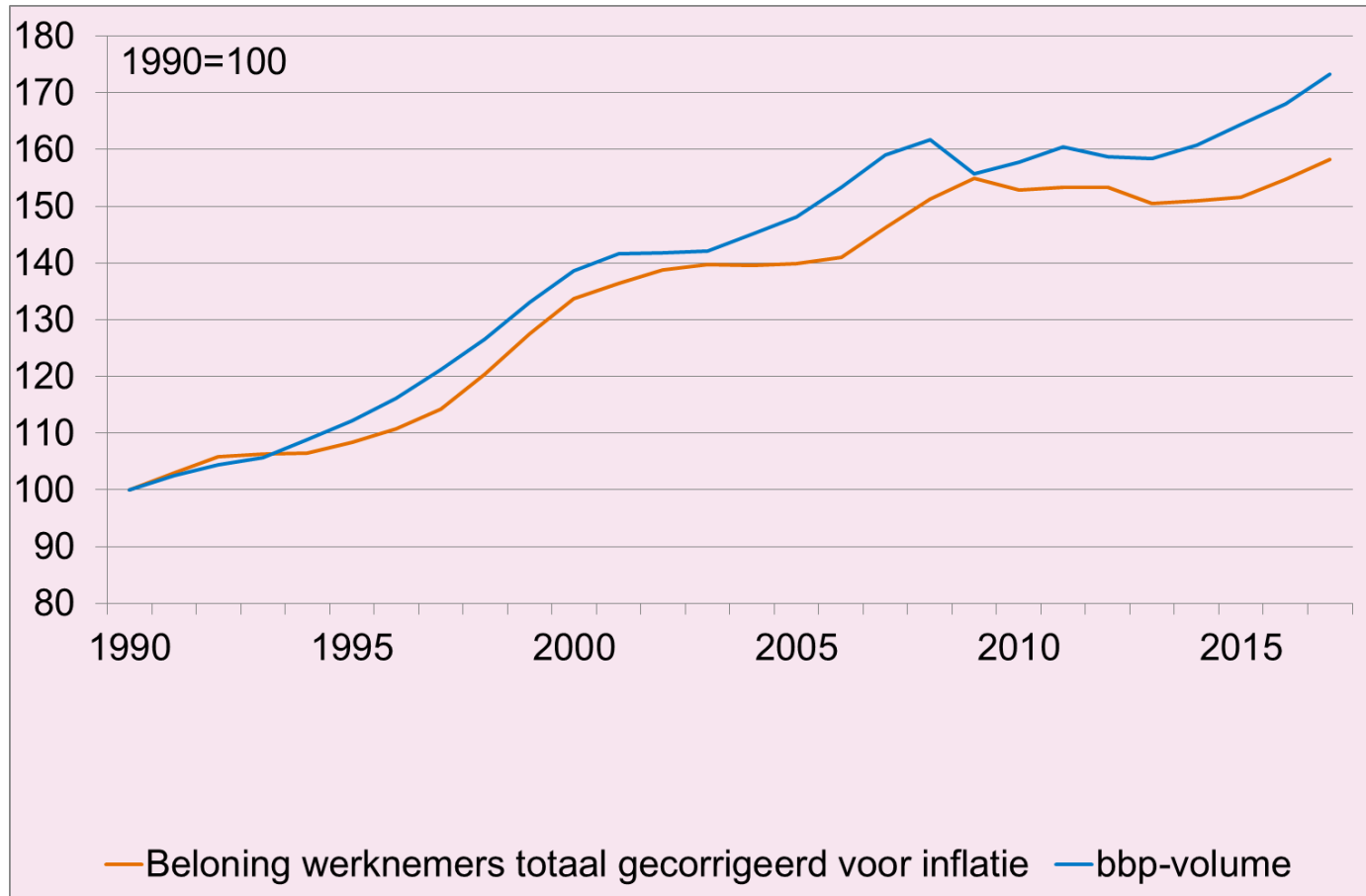

Hoofdpunten

- Werknemers profiteren mee, als het totale inkomen in Nederland groeit
- Het inkomen van werkzame personen groeit, zowel door toename werkgelegenheid als door hogere lonen en beloning zzp'ers
- De inkomensgroei blijft wel achter bij het bbp; dat is een internationaal fenomeen met meerdere mogelijke oorzaken
- Via herverdeling voorkomt de overheid dat inkomensgroepen achterblijven
- Hiervoor is een brede belastinggrondslag wenselijk/nodig

Werknemers profiteren, als de koek groter wordt

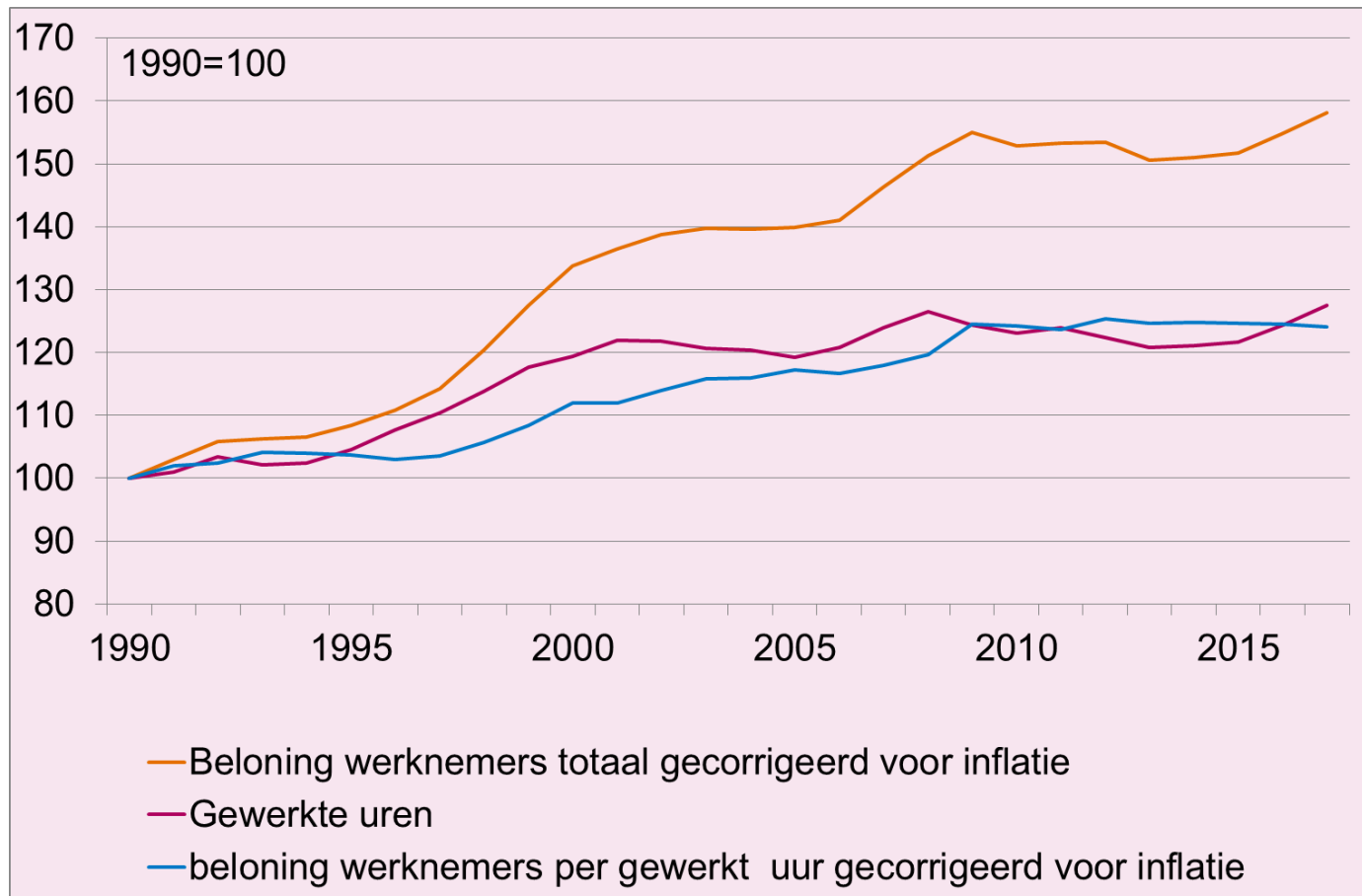

Werknemers profiteren, als de koek groter wordt

- In 25 jaar tijd is de koek, gemeten als bbp-volume met 70% gestegen
- Deze groei maakt het mogelijk dat lonen en winstinkomen groeien

Beschikbaar inkomen, meer dan loonstijging

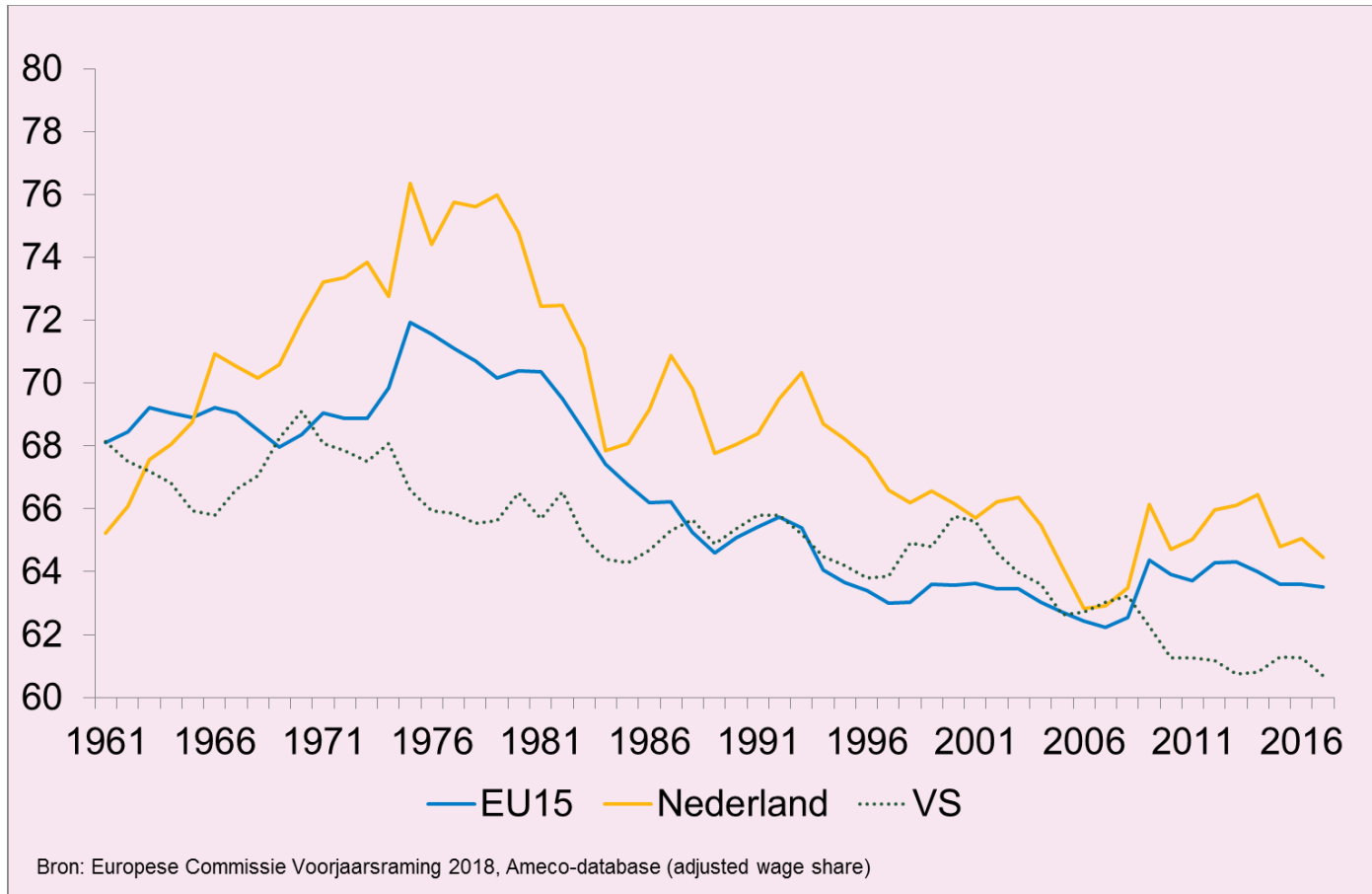

Beschikbaar inkomen, meer dan loonstijging

- In de afgelopen 25 jaar groeide het looninkomen door zowel meer werkgelegenheid als hogere lonen
 - Dit maakte groei van totale consumptie (particulier en zorg) mogelijk
- De ontwikkeling van de lonen – en de koopkracht - houdt geen rekening met deze werkgelegenheidsgroei en vertelt dus maar een deel van het verhaal
- Zeker in de recente periode (sinds 2013) domineert de groei vanuit werkgelegenheid
- Het CPB verwacht dat de lonen in de komende jaren wel gaan stijgen, gezien de steeds krappere arbeidsmarkt

AIQ – opgang, neergang, stabiliteit

AIQ – opgang, neergang, stabiliteit

- Wel blijft looninkomen achter bij economische groei
 - Dit is een internationaal fenomeen
 - Maar geen wetmatigheid: in de jaren 60 liep de AIQ fors op
- Wetenschappelijk onderzoek komt tot een palet aan oorzaken:
 - Globalisering & technologische vernieuwing
 - › Zorgen voor een grotere koek
 - › Waarvan ook werknemers profiteren, maar een onsje minder
 - Flexibilisering?
 - › Kan mede gevolg zijn van globalisering
 - › Hangt samen met werkgelegenheid (+), loongroei (-), aiq (-)

Koek verdelen: uitdaging voor de fiscus

Koek verdelen: uitdaging voor de fiscus

- Via herverdeling draagt overheid bij aan verdeling van de koek
 - Maar zorgt via hogere marginale tarieven ook voor kleinere koek
- Zorg voor een brede belastingbasis
 - Inclusief belasting op kapitaalinkomen
 - Zonder bijzondere fiscale voordelen voor zelfstandigen
- Draag waar mogelijk bij aan een grotere koek
 - Gemeten vanuit een breed welvaartsperspectief
 - Hier ligt grote uitdaging, gezien vertraging van de productiviteitsgroei

Meer info

- Albert van der Horst (avdh@cpb.nl), Wim Suyker (wbcsc@cpb.nl) en Suzanne van Gils (svg@cpb.nl)
- Recente publicaties:
 - Dynamische koopkracht, [CEP 2018](#)
 - Flexibiliteit op de arbeidsmarkt, [CPB Policy Brief 2016/14](#)
 - De vertraging van de productiviteit, [CPB Notitie 2017](#)
 - Wat zegt de AIQ, [Position paper 2016](#)